

Oahppopládna sámegielan nubbengiellan, **sámezilla 2**

Dette er en lulesamisk oversettelse av den fastsatte læreplanen.
Læreplanen er fastsatt på nordsamisk.

Sámedigge la mierredum 08.11.2019 Eksábmaårnik mierreduvvam
Sámedikkes 10.08.2020

Fámon 01.08.2020 rájes

Fága birra

Fága relevánssa ja guovdásj árvo

Sámeigiella nubbengiellan, sámeigiella 2 la giellafáhka ja guovdásj fáhka guládallamij, kulturdádjadjibmáj, ávddamij ja identitiehta ávddånbmáj. Fáhka galggá viehkedit oahppev sjaddat sámegielagin. Gájka oahppe, aj sij gudi gájdosåhpadimev oadtu, galggi gielav nanos giellaåhpadimmodellaj baktu oahppat. Fáhka galggá viehkedit oahppev buorre iesjdåbdov ja jasska identitie htav oadtuot sámegielagin, ja jut ávddånahtti tjanástagájt ietjasa giellasebrudahkaj, Sábmaí ja globála iemeálmmukaktijuohhtaj. Sámeigelmáhtudahka uvsajt rahná ja vaddá vejulasjvuodajt priváhta-ja barggoiellemín, ja oahppe bessi adnet ietjasa moattegielak ja moattekultuvralasj máhtudagáv nasjávnå ja ríkjagasskasasj dásen ja álggoálmmukaktijuohhtaj.

Gájka fága galggi åhpadusá árvvvovuodov duohtan dahkat. Sámeigiella nubbengiellan, sámeigiella 2 galggá liehket tjanáduvvam sáme árvojda, kultuvrraj ja árbbediehtuj. Fáhka galggá vaddet dádjadusáv sáme javllamvuogij ja subtsastallamdbij, sáme girjálasjvuoda ja gielalasj moattevuoda birra. Gielalasj ja dájdalis ávddånbuktemvuogij ja átsådiddje ja sjuggelis oahppamdåjmaj baktu galggi oahppe bessat ávddånahttet berustimev, diehitemvájnogisvuodav ja dahkamávov. Sámeigiella nubbengiellan, sámeigiella 2 galggá doarjrot váj oahppe sjaddi jasska gielalaaddnen gudi bukti ietjasa sámeigela máhtudagáv adnet ájádallamijda, ájádussáj båktemij, guládallamijda ja tjadnasijda iehtjádij gáktuj. Oahppe galggi bessat átsådallat buktet sámástit la ávkken sihke skåvlân ja sebrudagán.

Guovdásj elementa

Sámástit

Oahppe galggi ávot sámástit vuostasj bále rájes. Sij galggi målsudahkes aktijuohhtaj bessat sámástit. Oahppe galggi máhttet gulldalit, dádjadit ja adnet valjes njálmálasj gielav ságastaládij, guládaládij ja avtastaládij iehtjádij. Galggi subtsastit, ávddånbuktet ja dágástallat vuogas láhkáj iesgenjga spontána ja gárvedam almma guládallamdbilij.

Låhkåm ja tjállem

Oahppe galggi tevstajt låhkåt ja hábbmit. Sij galggi låhkåma tjadá oahppat ja ávdedit låhkåmmielav. Tevsta galggi oahppij dálásj ájggáj tjadnasit, ja dálásj ájge ja vássám ájge sáme kultuvrraj ja subtsastallamdbapáj. Oahppe galggi tjálet tevstajt ma guládalli.

Giella vuogádahkan ja máhttelisvuohtan

Oahppe galggi sjaddat jasska giellaaddne gudi iesjenga guládallamvuogijt háljadi. Sij galggi oahppat vuodulasj jiednadimev ja báhkosåjådimev, duollatjállemav, gielalasj struktuvrajt ja galggi ávddånahttet metagielav man baktu máhti ietjasa giellaoahppamav gávvidit. Oahppe galggi máhttet adnuj válldet vuogas giellaoahppamstratesjijajt ja digitála nævojt.

Fágajgasskasasj tiemá

Álmmukvarresvuohta ja bierggim

Sámeigiela nubbengiellan, sámeigiella 2, merkaj fágajgasskasasj tiebmá álmmukvarresvuohta ja bierggim ahte giella máttá oahppij identitiehtav nannit, ja oahppe galggi gievrorodit buorre iesjdåbdov ja jasska identitiehtav sámeigiela. Dat soajttá oahppijda vaddet dåbdov jut aktivuohtaj gulluji.

Demokratija ja viesátguojmmevuohta

Sámeigiela nubbengiellan, sámeigiella 2, merkaj fágajgasskasasj tiebmá demokratija ja viesátguojmmevuohta ahte iesjenga sáme sebrudagá aktan li moattebelak Sábme gánnå li moatte lágásj æladusá, árbbedábe, kultuvra ja giela. Fága baktu sjaddi oahppe diedulattja jut javllamvuoge, njálmálasj subtsasa ja girjálasjvuohta vájkkudi gáktu gehtjastip ja dádjadip værál dav

Guoddelis ávddånibme

Sámeigiela nubbengiellan, sámeigiella 2, merkaj fágajgasskasasj tiebmá guoddelis ávddånibme ahte oahppe bessi ájádallat gáktu ulmusj, birás ja sebrudahka nubbe nubbáj vájkkudi, ja gáktu dat boahtá ávddán sámeigielajn, sáme tevstajn ja girjálasjvuodan ja væráltdádjadusán.

Vuodotjehpudagá

Njálmálasj tjehpudagá

Njálmálasj tjehpudagá sámeigiela nubbengiellan, sámeigiella 2, la buktet iehtjádij guládallat gulldalime, dádjadime, subtsastallama ja ságastallamij oassálasstema baktu. Ávddånibme vuolggá bierggimisálkkes árggabæjválasj ságastallamij gitta vájmmelit sæbrrat ienep ja ienep komplevsá guldalim- ja ságastimdliljda. Dat merkaj majenagi adnuj válldet valjep báhkoboanndudagáv ja ienep gielalasj struktuvrajt.

Buktet tjállet

Buktet tjállet sámeigiela nubbengiellan, sámeigiella 2, la buktet tjálalattjat guládallat. Ávddånibme vuolggá buktemis álkkes bágojt ja gárgadisájt tjállet

gitta buktet plánit, hábbmit ja dåmadit iesjenggalágásj tevstajt ma li hiebaduvvam ulmmáj, sisadnui, mediumij ja vuosstájválldáj. Dat merkaj majenagi adnui válldet valjep báhkoboanndudagáv, buktet ienep grammatihkalasj njuolgadusájt ja gielalasj struktuvrajt ja adnet stratesjijjajt, viehkkenævojt ja gálđojt vuogas láhkáj.

Buktet låhkåt

Buktet låhkåt sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, la dádjadt iesjenggalágásj tevstajt sisanov. Ávddánibme vuolggá buktemis låhkåt bágojt, gárgadisájt ja álkkes tevstajt gitta dádjadt iesjenggalágásj tevstajt iesjgeŋga hámij ja ulmij. Dat aj sisadná tevstajt majna li lågo, stuorrudagá, ja ájgge- ja miittimavtadagá. Dat merkaj dádjadt ienep ja ienep bágojt, moallánahkojt ja gielalasj struktuvrajt ja adnet stratesjijjajt ja viehkkenævojt vuogas láhkáj.

Digitála tjehpudagá

Digitála tjehpudagá sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, la buktet adnet digitála ræjdojt, medijájt ja ressursajt giellaoahppamin ja tjálalattjat ja njálmálattjat guládallat. Ávddánibme vuolggá digitála ræjdoj ståhkamis ja gæhtjaladdamis gitta ienebut buktet digitála ræjdojt iesjrádálattjat adnet diedojt viedtjat ja åtsádit ja hábbmit tjoahkkájbiejadum buktagijt. Dasi gullu aj buktet diedojt dålkkut ja árvustallat ja digitála dájdv ávddánahttet.

Máhtudakulme ja árvustallam

2. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 2. jahkedáse manjela

Åhpodusá ulmme le oahppe galggá máhettet

- adnet bágojt ja moallánahkojt ietjas ja lahkabirrasa birra
- ságastallat gávåj, tevstajt ja birrasa birra
- subtsastit ietjas ja lahkabirrasa birra
- gullalit ja ståhkat ávddánbuktemvuogij dagu juojga, lávllaga, rålla, spela ja sáme subtsasa
- ståhkat ja sjuggelit barggat giellajienaj, stávvalij, giellaelementaj ja ritmaj
- gæhtjaladdat låhkåt ja tjállit oahpes bágojt ja frásajt ja álkkes gárgadisájt

Åhpadattijن árvustallam

Åhpadattijن árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, 1. ja 2. jahkedásen gá gulldali ja bessi vuosedit sij dádjadi, gá bessi gielajn ståhkat ja gá adni bágojt ja moallánagájt váj sijájt dádjat oahpes gulädallamdilijen.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj málsovahkes barggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi labudallat, ietjas dåbdudagájt adnet, åtsådit ja imájdallat, ståhkamij oassálasstet ja luommit. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddåname birra sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhtjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja majt buorebut nahki gá ávddåla. Åhpadiddje galggá bagädallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagädallamij milta oahppat sámástit.

4. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 4. jahkedáse manjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet bágojt ja moallánahkojt ietjas árggabiejve ja lahkabirrasa birra
- ságastallat ja subtsastit vásadusáj ja ájggomusáj birra
- gulldalit ja sjuggelit barggat tevstaj ja sáme subtsasij
- låhkåt tevstajt ja gávnat tjielgas diedoxt tevstajn
- tjállet oanes tevstajt ma diededi, subtsasti ja gatjádi
- adnet tjielgas jiednadimev ja dádjadahtte báhkosåjådimijt

Åhpadattijن árvustallam

Åhpadattijن árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, 3. ja 4. jahkedásen gá gulldali ja låhki tevstajt, gá vuorrolakkoj ságastalli ja diedoxt lånudalli, ja gá hábbmiji tevstajt ma gulädalli.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj málsovahkes barggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi labudallat, ietjas dåbdudagájt adnet, åtsådit ja imájdallat, ja sjuggelit barggat. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddåname birra sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhtjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja majt buorebut nahki gá ávddåla. Åhpadiddje galggá bagädallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi

bagádallamij milta ienep gielav oahppat ja sámástit dåbdos ja ådå guládallamdilijn.

7. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 7. jahkedáse mañjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet målsudahkes bágojt ja moallánahkojt berustimij ja asstoájge birra
- álgadit, jádon bisodit ja låhpadit ságastallamijt
- subtsastit vuojnoj ja dåbdoj birra
- buojkodit ja åvddånbuktet iesjgenja tiemájt
- gulldalit, åtsádit, ja sjuggelit tevstaj barggat
- åtsádit ja ságastallat sáme girjálasjvuoda birra
- låhkåt ja kommentierit tevstaj sisano birra
- tjállet avtatraják tevstajt ma diededi, gærddodi ja subtsasti
- gulldalit ja ságastallat dialevtaj birra ietjas sámegielan
- adnet dájdadahtte báhkosåjådimijt ja gárgadisstruktuva

Åhpadattij árvustallam

Åhpadattij árvustallam galggá viehkken åvdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv åvddånahttet. Oahppe vuosedi ja åvddånahtti máhtudagáv sámegielan nubbengiellan, sámeigiella 2, 5., 6. ja 7. jahkedásen gå gulldali, lähki ja ságastalli tevstaj birra, gå ságastallamijt álgadi, jádon bisodi ja låhpadi ja gå njálmálasj ja tjálalasj tevstajt hábbmiji oahpes ja ådå guládallamdilijn.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálásstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj målsudahkesbarggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi liehket dájmalattja, sjuggelisá ja guoradalle. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij åvddånime birra sámegielan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja majt buorebut nahki gå åvddåla. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta ietjasa njálmálasj ja tjálalasj giellatjehpuðagájt åvddånahttet oahpes ja ådå guládallamdilijn.

10. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 10. jahkedáse mañjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet mólsudahkes bágójt ja moallánahkojt berustimij ja ájggeguovddelis dáhpádusáj birra
- sæbrrat spontána ja plániduvvam ságastallamijda
- ávddán buktet ja vuodustit ietjas vuojnojt ja dåbdojt
- åtsådit ja ávddånbuktet iesjgenga tiemájt
- gulldalit, låhkåt ja gávnat guoskavasj diedojt tevstajn
- åtsådit ja sjuggelit barggat sáme báhkotsámij ja subtsastallamdábij
- tjálllet tevstajt ma tjoahkkájgiessi ja gávvidi
- hábbmit iesjgenga tækstaslájait tjielgga struktuvrajn ja tjanástagáj
- gulldalit ja ságastallat sáme gielaj birra
- adnet guovdásj njuolgadusájt ma guosski duollatjállemij, báhkosåjådibmáj ja gárgadisstruktuvrraj

Åhpadattijen árvustallam

Åhpadattijen árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, 8., 9. ja 10. jahkedásen gå lánudalli diedojt ja vuojnojt ja tjuovvoli iehtjádij árvvalusájt dåbdos ja ådå guládallamdilijn. Sij vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv aj gå gulldali, låhki ja gávnni tevstaj oajvveássjijt, ja gå njálmálasj ja tjálalasj tevstajt hábbmiji tjielgga struktuvrajn ja ma li aktij tjanáduvvam.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj mólsudahkesbarggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi sjuggelis ja luomme láhkáj åtsådit. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddånlime birra sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja majt buorebut nahki gå ávddåla. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij miltta ietjasa njálmálasj ja tjálalasj giellatjehpudagájt ávddånahttet oahpes ja ådå guládallamdilijn

Loahppaárvustallam

Ábbålasjkarktierra galggá gávvidit oahppe ábbålasj máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 gå ålli 10. jahkedáse åhpadimev. Åhpadiddje galggá plánit ja dilev láhtjet váj oahppe bessi vuosedit ietjasa máhtudagáv mólsudahkes vuogij majda gulluji dádjadibme, refleksjávnnå ja lájttális ájádallam iesjgenga diliin. Åhpadiddje galggá vaddet avtav karakterav sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, oahppe njálmálasj ja tjálalasj máhtudagá miltta fágan.

Jo2 viddnofágasj oahppoprográmma máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme jo2 viddnofágasj oahppoprográmma manjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet mólsudahkes bágojt ja moallánagájt ma li barggoiellemij ja sáme æladusájda tjanádum
- sæbrrat ságastallamijda ja hiebadit gielav ulmmáj ja dilláj
- tjuottjodit ietjas vuojnojt
- ávddånbuktet fágasj tiemájt
- gulldalit, låhkåt ja ságastallat sáme tjáppagirjálasjvuoda birra
- låhkåt, åtsådit ja tjállit ássjetevstajt
- plánit ja hábbmit iesjgenja tevstajt ma li hiebaduvvam sisano, ulme ja vuosstájvállde gáktuj
- gulldalit ietjá sámegielajt ja ietjas gielajn buohtastahttet
- adnet njuolgadusájt ma guoski duollatjállemij, báhkosájådibmáj, gárgadisstruktuvrraj ja tækstastruktuvrraj

Åhpadattij árvustallam

Åhpadattij árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2, jo2 viddnofágasj oahppoprográmmman gá iesjgenja njálmálasj ja tjál拉斯j tevstajt hábbmiji fágasj guládallamdilijn.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálásstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj mólsudahkesbarggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi praktihkalasj, åtsådiddje ja sjuggelis láhkáj barggat. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddåníme birra sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhtjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja ietjas fágasj ávddåníme badjel reflekterit. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta ietjasa njálmálasj ja tjál拉斯j giellatjehhudagájt ávddånahttet oahpes ja ådå guládallamdilijn.

Loahppaárvustallam

Loahppaárvustallam galggá gávvidit oahppe åbbålasj máhtudagáv sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2 gá álli åhpadimev jo2 viddnofágasj oahppoprográmma manjela. Åhpadiddje galggá plánit ja dilev láhtjet váj oahppe bessi ietjasa máhtudagáv vuosedit moatte láhkáj ma sisadni dádadibme, refleksjávnnå ja lájttális ájádallam, oahpes ja ådå dilijn.

Åhpadiddje galggá avtav karakterav vaddet sámegielan nubbengiellan, sámeigiella 2, oahppe njálmasj ja tjálalasj máhtudagá milta fágan.

Jo1 oahppogárvedime oahpoprogramma máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme jo1 oahppogárvedime oahpoprogramma maŋjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet målsudahkes bágojt ja moallánahkojt ma li barggoiellemij ja sáme æladusájda tjanádum
- sæbrrat ságastallamijda ja hiebadit gielav ulmmáj ja dilláj
- ietjas vuojnojt vuodostit
- fágalasj tiemájt åvddånbuktet
- gulldalit, láhkåt ja ságastallat sáme tjáppagirjálasjvuoda birra
- láhkåt, åtsådit ja tjállet ássjetevstajt
- plánit ja hábbmit iesjgenja tevstajt ma li hiebaduvvam sisano, ulme ja vuosstájvállde gáktuj
- gulldalit ietjá sámegielajt ja ietjas gielajn buohtastahttet
- adnet njuolgadusájt ma guoski duollatjállemij, báhkosåjådibmáj, gárgadisstruktuvrraj ja tækstastruktuvrra

Åhpadattij árvustallam

Åhpadattij árvustallam galggá viehkken åvdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv åvddånahttet. Oahppe vuosedi ja åvddånahti máhtudagáv sámegielan nubbengiellan, sámeigiella 2, jo1 oahppogárvedime oahpoprogramman gá iesjgenja njálmasj ja tjálalasj tevstajt hábbmiji fágalasj guládallamdilijn.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálassstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj målsudahkes barggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi praktihkalasj, åtsådiddje ja sjuggelis láhkáj barggat. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij åvddåníme birra sámegielan nubbengiellan, sámeigiella 10 2. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja ietjas fágalasj åvddåníme badjel reflekerit. Åhpadiddje galggá 12 bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta ietjasa njálmasj ja tjálalasj giellatjehpudagájt åvddånahttet oahpes ja ådå guládallamdilijn.

Jo2 Oahppogárvedime oahppoprográmma máhtudakulme ja árvustallam

Jo2 Máhtudakulme Oahppogárvedime oahppoprográmma mañjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet mólsudahkes bágójt ja moallánahkojt ma li sáme kultuvrraj ja árbbedáhpáj tjanádum
- oassálasstet ja joarkket ságastallamav guoskavasj árvvalusáj
- tjuottjodit ietjas vuojnojt gå iehtjáda sijá vuojnojt bukti
- ávddånbuktet iesjgeŋga tiemájt vuogas láhkáj
- gulldalit, láhkåt ja reflekterit tevstaj badjel
- tjállit subtsastiddje diedediddje ja argumentierijiddje tevstajt
- åtsádit ja ságastallat tevstaj birra ietjá sámegielajda
- adnet móhtov duollatjállema, báhkosåjádime, gárgadisstruktuvra ja tækstastruktuvra birra gå ietjas njálmálasj ja tjálalasj tevstaj barggá

Åhpadattijn árvustallam

Åhpadattijn árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2, jo2 oahppogárvedime oahppoprográmmman gå ságastalli ja dagástalli, tevstaj badjel reflekteriji ja iesjgeŋga njálmálasj ja tjálalasj tækstaslájajt hábbmiji.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj mólsudahkes barggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi praktihkalasj, sjuggelis, åtsådiddje ja ájttse láhkáj barggat. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddånime birra sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja ietjas fágalasj ávddånime badjel reflekterit. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta oahppe bessi rádij milta ietjasa njálmálasj ja tjálalasj tevstajt vijddásappot ávddånahttet oahpes ja ádå guládallamdílijn.

Jo3 oahppogárvedime oahppoprográmma máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme jo3 oahppogárvedime oahppoprográmma mañjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet mólsudahkes bágójt ja moallánahkojt sebrudagá ja fágalasj ássjij birra
- oassálasstet ságastallamijda ja dagástallamijda
- gulldalit, láhkåt, åtsådit ja reflektierit tjáppagirjálasjvuoda tevstaj ja ássjetevstaj badjel
- diededit, subtsastit, argumentierit ja reflektierit tjálalattjat ja njálmlattja
- árvustallat ja hiebadit ietjas tevstaj fágalasj gájbbádusáj ja gielalasj struktuvraj máhsto milta

Åhpadattij árvustallam

Åhpadattij árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2, jo3 oahppogárvedime oahppoprográmmman gå ságastalli ja dagástalli, reflekteriji tevstaj badjel ja hábbmiji iesjgeŋga njálmlálasj ja tjálalasj tækstaslájajt fágalasj ja åbbålasj guládallamdilijn.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj mólsudahkesbarggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi ájttse ja åtsådiddje láhkáj barggat. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddånime birra sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhettjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalget majt ietjasa mielas bukti, ja ietjas fágalasj ávddånime badjel reflekterit. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta ietjasa njálmlálasj ja tjálalasj máhtudagájt fágan ávddånahttet.

Loahppaárvustallam

Loahppaárvustallam galggá gávvidit oahppe åbbålasj máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 gå ålli åhpadimev jo3 virggefágalasj oahppoprográmma maŋjela. Åhpadiddje galggá plánit ja dilev láhtjet váj oahppe bessi ietjasa máhtudagáv vuosedit moatte láhkáj ma sisadni dádjadibme, refleksjávnnå ja lájttális ájádallam, oahpes ja ådå dilijn. Åhpadiddje galggá vaddet avtav karakterav sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 njálmlálasj, oahppe njálmlálasj máhtudagá milta fágan. Åhpadiddje galggá vaddet avtav karakterav sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 tjálalasj, oahppe tjálalasj máhtudagá milta fágan

Jo3 lasádus oahppomáhtudahkaj viddnofágulasj oahppoprográmma máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme jo3 lasádus oahppomáhtudahkaj viddnofágulasj oahppoprográmma maŋjela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- adnet mólsudahkes bágojt ja moallánahkojt ma li sáme kultuvrraj ja árbbedáhpáj tjanádum
- oassálasstet ja joarkket ságastallamav guoskavasj árvvalusáj
- tjuottjodit ietjas vuojnojt gå iehtjáda sijá vuojnojt bukti
- ávddånbuktet iesjgeŋga tiemájt vuogas láhkáj
- guldalit, láhkåt ja reflektierit tevstaj badjel
- tjállit subtsastiddje diedediddje ja argumentierijiddje tevstajt
- åtsådit ja ságastallat tevstaj birra ietjá sámegielajda
- adnet móhtov duollatjállema, báhkosåjådime, gárgadisstruktuvra ja tækstastruktuvra birra gå ietjas njálmálasj ja tjálalasj tevstaj barggá
- adnet mólsudahkes bágojt ja moallánagájt sebrudagá ja fágulasj ássjij birra
- oassálasstet ságastallamijda ja dagástallamijda
- guldalit, láhkåt, åtsådit ja reflektierit tjáppagirjálasjvuoda tevstaj ja ássjetevstaj badjel
- diededit, subtsastit, argumentierit ja reflektierit tjálalattjat ja njálmálattjat
- árvustallat ja hiebadit ietjas tevstajt fágulasj gájbbádusáj ja gielasj struktuvraj máhto milta

Åhpadattij árvustallam

Åhpadattij árvustallam galggá viehkken ávdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv ávddånahttet. Oahppe vuosedi ja ávddånahti máhtudagáv sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2, jo3 oahppogárvedime oahppoprográmmán går ságastalli ja dagástalli, reflekteriji tevstaj badjel ja hábbmijiiesjgeŋga njálmálasj ja tjálalasj tækstaslájajt fágulasj ja åbbålasj guládallamdílin.

Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálásstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj mólsudahkes barggamvuogij baktu gánnå oahppe bessi ájttse ja åtsådiddje láhkáj barggat. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij ávddånime birra sámeigelan nubbengiellan, sámeigiella 2. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasa mielas bukti, ja ietjas fágulasj ávddånime badjel reflekterit. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta ietjasa njálmálasj ja tjálalasj máhtudagájt fágan ávddånahttet

Loahppaárvustallam

Loahppaárvustallam galggá gávvidit oahppe ábbålasj máhtudagáv sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 gá álli áhpadimev jo3 viddnofágalsj oahppoprográmma manjela. Áhpadiddje galggá plánit ja dilev láhtjet váj oahppe bessi ietjasa máhtudagáv vuosedit moatte láhkáj ma sisadni dádjadibme, refleksjávnná ja lájttális ájádallam, oahpes ja ádå dilijn. Áhpadiddje galggá vaddet avtav karakterav sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 njálmálasj, oahppe njálmálasj máhtudagá milta fágan. Áhpadiddje galggá vaddet avtav karakterav sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2 tjálalasj, oahppe tjálalasj máhtudagá milta fágan.

Árvustallamårnik

Åbbålasj árvustallam

10. jahkedáse manjela: Oahppijen galggá akta åbbålasjkarakterra

Jo2 viddnofágalsj oahppoprográmma manjela: Oahppijen galggá akta åbbålasjkarakterra

Jo3 oahppogárvedime oahppoprográmma manjela: Oahppijen galggi guokta åbbålasj karaktera, akta njálmálasj ja akta tjálalasj.

Jo3 lasádus oahppomáhtudahkaj oahppoprográmma manjela: Oahppijen galggi guokta åbbålasj karaktera, akta njálmálasj ja akta tjálalasj.

Eksábma oahppe

Manjel 10. jahkedásse: Oahppe soajtti vuorbbáduvvá tjálalasj eksábmaj sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. eksáman galggá liehket gárvedimoasse. Tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvvá guovdásj ásadusájs. Oahppe soajtti aj vuorbbáduvvá njálmálasj eksábmaj, aktan gárvedimásij. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvvá bájkálattjat.

Manjel jo2 viddnofágalsj oahppoprográmma: Oahppe soajtti vuorbbáduvvá tjálalasj eksábmaj sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. eksáman galggá liehket gárvedimoasse. Tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvvá bájkálattjat. Oahppe soajtti aj vuorbbáduvvá njálmálasj eksábmaj, aktan gárvedimásij. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvvá bájkálattjat.

Manjel jo3 oahppogárvedime oahppoprográmma: Oahppe soajtti vuorbbáduvvá tjálalasj eksábmaj sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvvá guovdásj ásadusájs. Oahppe

aj máhttá njálmálasj eksábmaj vuorbbáduvvat, aktan gárvedimásij. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá bájkálattjat.

Manjel jo3 Lasádus dábálasj oahppomáhtudahkaj; Oahppe soajtti vuorbbáduvvá tjálalasj eksábmaj sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá guovdásj ásadusájs. Oahppe aj máhttá njálmálasj eksábmaj vuorbbáduvvat, aktan gárvedimásij. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá bájkálattjat.

Eksábma privatistajda

Manjel 10. jahkedásse: Gehtja doajmme árnigav ållessjattugij vuodoskåvllååhpadusá gáktuj

Manjel jo2 viddnofágalasj oahppoprográmma: Privatista galggi tjadádit tjálalasj eksámov sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. eksáman galggá liehket gárvedimoasse. Tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá bájkálattjat. Duodden galggi privatista tjadádit njálmálasj eksámov. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá bájkálattjat. Fylkkasuohkan mierret jus galggá liehket gárvedimoasse privatistajn bájkálattjat mierreduvvam eksáman.

Manjel jo3 oahppogárvedime oahppoprográmma: Privatista galggi tjadádit tjálalasj eksámov sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá guovdásj ásadusájs. Duodden galggi privatista tjadádit njálmálasj eksámov. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá bájkálattjat. Fylkkasuohkan mierret jus galggá liehket gárvedimoasse privatistajn bájkálattjat mierreduvvam eksámanin.

Manjel jo3 lasádus dábálasj oahppomáhtudahkaj: Privatista galggi tjadádit tjálalasj eksámov sámeigielan nubbengiellan, sámeigiella 2. tjálalasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá guovdásj ásadusájs. Duodden galggi privatista tjadádit njálmálasj eksámov. Njálmálasj eksábma dagáduvvá ja sensureriduvvá bájkálattjat. Fylkkasuohkan mierret jus galggá liehket gárvedimoasse privatistajn bájkálattjat mierreduvvam eksámanin.